

Temaer til MA-oppgaver i norsk/nordisk/europeisk 1800-tallshistorie

Morten Nordhagen Ottosen, førsteamanuensis i 1800-tallshistorie UiO/professor II i militærhistorie Krigsskolen/Forsvarets høgskole

Den regelbaserte verdensordenen som har eksistert siden 1991 – på den ene siden multipolart forankret i FN og på den andre siden unipolart håndhevet av USA – har brutt sammen. I dens sted ser vi konturene av en multipolar verden, hvor stormaktene rivaliserer og søker å etablere innflytelsessfærer: Putins Russland vil ha klientstater og buffersoner i vakuumet Sovjetunionen etterlot, Trumps USA gjentar Monroe-doktrinen og krever en vestlig halvkule fri for rivaliserende makters innflytelse, mens Xis Kina strammer grepet om sine nærområder. Russlands fører allerede eroblingskrig i Ukraina, en trussel mot den liberale orden som forsterkes av hvordan den undergraves av dens voktere. Dermed vet vi at historien ikke sluttet i 1989, selv om Francis Fukuyama mente den kalde krigens avslutning det året også markerte liberalismens endegyldige triumf. Snarere har historien endret retning. Historien gjentar seg ikke, men den kan rime. Vår tids geopolittikk, realisme, realpolitikk, imperialistiske nasjonalisme og høyintensitetskrig har fått noen til å mene at [1800-tallet er tilbake](#), ikke minst gjennom hvordan det regelbaserte Wienersystemets (1815) forvitring og sammenbrudd bidro til utbruddet av første verdenskrig ([Clark 2025](#), [Schroeder 2025](#), [Sedivý 2025](#)). Selv om alle historiske analogier har sine begrensninger, kan det være mye å lære av (det lange) 1800-tallet for å bedre forstå vår egen tid, herunder dens farer og fallgruver.

Studenter som ønsker å skrive masteroppgave om tematikk knyttet til 1800-tallets internasjonale system og politikk, krig og samfunn, nasjonalisme og det moderne demokratiets fremvekst og utfordringer er derfor spesielt velkomne til å ta kontakt. Norge (og/eller de andre skandinaviske landene) fungerer fint som prisme for disse temaene i internasjonalt perspektiv, jf. forslagene under. Jeg veileder gjerne også oppgaver som på andre måter tar for seg politiske, konstitusjonelle, sosiale og militære forhold i Norge, Norden og det øvrige Europa i tiden fra den franske revolusjonen til første verdenskrig.

Eksempler på mulige temaer:

- Krig og samfunn i Norge 1807-1814

- 1814-grunnlovens (paradoksale?) overlevelse i et tilsynelatende reaksjonært Europa etter Wienerkongressen
- 1814-grunnloven i internasjonalt komparativt perspektiv
- Det dansk-norske gjeldsoppgjøret 1814-1821
- Norske, svenske og danske liberales syn på stemmerett og representasjon
- Nasjonalisme i Norge/Skandinavia mellom undergangsangst og selvhevdelse
- Spørsmålet om svensk-norsk intervensjon og deltakelse i de to slesvigske krigene (1848-51 og 1864) – f.eks. i offentligheten, parlamenter eller militære vurderinger
- Skandinavistiske revolusjonsplaner 1863-66
- Skandinavia og Krimkrigen (1853-56): Presse og opinion, politikk (parlamenter og regjeringer), militære vurderinger, hemmelige agenter.
- Regjeringsdannelser i Norge (og evt. Sverige) i unionstiden
- Storting og regjering i Norge 1814-1884
- Amalgamasjonsfeiden på 1860-tallet
- Svensk-norsk forsvarssamarbeid frem til 1905
- Krigsfare i 1905?
- Norsk forsvarsplanlegging etter 1905
- Fordi nordmennene ikke ville? 1814, 1864 og/eller 1905 i (eller fra) stormaktperspektiv
- Historiens tapere? Unionister, skandinavister og/eller embetsmenn på 1800-tallet
- 1800-tallet i norsk historieskrivning: Nasjon, demokrati, krig og fred

Jeg veileder også gjerne militære studenter som skriver om COIN, MKF (teori og doktrine) eller andre militærhistoriske temaer. Historiebruk og -lære i COIN-operasjoner, den norske landdoktrinens historiske grunnlag, og temaer i Hærens historie (1628 – d.d.) er mulige oppgavetemaer.